

документів. Скорочення числа писарів відобразило потребу створити більш раціональну структуру канцелярії, зробити це зокрема для того, щоб посилити контроль за діяльністю писарів. Цій меті був підпорядкований встановлений з травня-червня 1516 р порядок систематичного підписування писарями вихідних документів (підпис дозволяв визначити, хто персонально з писарів ніс відповідальність за підготовку того чи іншого документа).

З цього часу став систематично підписувати документи великий князь і канцлер. Великокнязівський і канцлерський підписи повинні були свідчити, що документи вийшли відповідно до волі і наказом великого князя або наказом канцлера.

Література

1. Краўцэвіч А. - Гісторыя Вялікага Княства Літоўскага. – Гародня-Уроцлау: 2013, - 186 с.

УДК 94;02 (043)

Сабадаш Ю.С., доктор культурології, професор

ПОСТМОДЕРНІЗМ ЯК ЯВИЩЕ ХУДОЖНЬОГО ЖИТТЯ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧ. ХХІ СТ. (НА ПРИКЛАДІ РОМАНІВ У.ЕКО «ІМ'Я РОЗИ», «МАЯТНИК ФУКО» ТА «ОСТРІВ НАПЕРЕДОДНІ»)

Поняттям «постмодернізм» все частіше визначають не тільки становище сучасної літератури, а й стан суспільства в цілому. Постмодернізм проголошує гасло «відкритого мистецтва», вільної взаємодії з усіма старими і новими традиціями. Це гра з цитатами, жанрами і стилями різних епох, зняття різниці між нормативним і ненормативним, взагалі, відмова від поняття норми. Він встановлює партнерсько-ігрові відносини між читачем і автором, а гра й іронія – невід'ємні якості літератури, яка стала найхарактернішим явищем художнього життя кінця ХХ та поч. ХХІ ст.

Постмодерністський роман – це текст, побудований на текстах, багатошаровий культурний код, що потребує зусиль для прочитання. Постмодернізм виник у другій половині ХХ ст. у середовищі художньої еліти відкритих товариств західних країн з дуже високим рівнем академічної свободи дослідження гуманітарних проблем (Х. Кортасар, Х. Л. Борхес, Дж. Фаулз, Дж. Барт, Т. Пінчон, У. Еко, Л. Норфолк). Постмодерністський творець – це письменник і вчений в одній особі. Середовище перебування постмодернізму – універсум культури, каталоги і тексти, а метою є естетичне осмислення досвіду культури.

В даних тезах розглядається постмодерністське світовідчуження представлене у творчості відомого італійського вченого та письменника Умберто Еко.

Характерно, що У. Еко завжди вдало поєднував глибини історії з вершинами найновітніших ідей. Так, починаючи з 60-х років Еко активно виступає як теоретик постмодерну. Одна з основоположних ідей постмодерністської естетики, згідно з Еко, це інтертекстуальність, яка виявляє себе в новому творі у формі діалогічного цитування, пародіювання, інтерпретації відомих літературних сюжетів «сюжет може відродитися у вигляді цитування інших сюжетів...». Ще одна програмна теза постмодерністської концепції Еко: твір повинен поєднувати у собі проблемність і розважальність, спиратися на традиції літературної класики і водночас не ігнорувати запити і смаки «масової культури». Саме ігнорування традицій класики, їх заперечення і одночасно акцент на підкресленій елітарності і значною мірою зарозумілості завели у глухий кут і сприяли культурній «вичерпаності» естетики модернізму, і зокрема авангардизму. За словами Еко, в процесі руйнації культури минулого «авангардизм дійшов свого логічного кінця, вихолостився до абстракції, ... в архітектурі – до садового паркану, до будинку-коробки, в літературі – до ... онімілого білого аркушу, в музиці – до цілковитої какофонії і невиразного шуму...». Постмодернізм, за висновками Еко, це відповідь модернізмові, покликана повернути мистецтву втрачені ним естетичні позиції і реабілітувати інтерес до нього масового читача чи глядача.

Герої «Ім'я рози» займаються пошуками таємничого рукопису убивств. Герої «Маятника Фуко» розшифровують таємничий рукопис, відчуваючи, по мірі заглиблення, як підноситься над ними рука вбивці. Герой роману «Острів напередодні» сам створює роман, стаючи водночас Автором і Читачем, він убиває самого себе, щоб перед загибеллю побачити Істину. Всі романи немов би доповнюють один одного: проекції минулого на сьогодні змінюються картиними теперішнього, перекинутими в минуле. Різні люди різних часів живуть по-різному і різними мовами за допомогою різних засобів думають і говорять про одне і теж саме – з цього, мабуть, і складається, незважаючи на несхожість всесвітньо-історична єдність людства. Еко змушує своїх героїв зосереджуватись на прочитанні життя, тобто відшукуванні змісту. Бо незасвоєння змісту породжує страх.

Міфологічне уявлення античності про всеосяжний Космос в епоху Середньовіччя замінилося уявленням про Божественну єдність Богосотворенного світу, всілякі поділи якого виходять від диявола. Середньовічне мислення засноване на символах-текстах, котрі треба прочитувати і запам'ятовувати, але ні в якому разі не інтерпретувати і не створювати наново. Ця середньовічна установка дуже сучасна, саме вона лежить в основі теперішніх «всесильних, тому що безпомилкових» вчень, не спроможних впроваджувати себе інакше як терором.

Слід відзначити й деяку сюжетно-емотивну своєрідність розглядуваних творів. Кризь перші розділи всіх трьох романів Еко треба продиратися, як кризь колючу огорожу. Надмірність інформації давить: насиченість тексту малознаними історичними відомостями, яка вдало підігріта ефектом чекання. Але з'ясовується, що прочитання життя не припускає ніяких прихованих змістів, що сенс життя в ньому самому, а таємниць тамплієрів, розенкрейцерів, масонів і сіонських мудреців не існує. «Борці зі світовою змоєю» ніякої боротьби і перемоги не хочуть, бо живуть у вічному страху, і бажають такого ж страху для всіх, тому й придумують ворогів, побоюються не логічного спростування, а емоційного заперечення своїх «цінностей» – осміяння. Те, над чим сміються, більше не лякає.

Причина всіх дискурсів про постмодернізм у кризі класичної моделі континуума, бо час ущільнився, а новітні наукові відкриття та спрага духовного змушують напружено шукати нові шляхи сприйняття часу. Тому основний елемент світовідчуження, що розкривається в романах Умберто Еко, це рівноцінність і рівнозначність усіх тимчасових вимірів – минулого, теперішнього і майбутнього.

УДК 372.800.4(043)

Сивак О. А., кандидат педагогічних наук, доцент

МЕТОДИЧНІ ВИМОГИ ЩОДО ПРОЕКТУВАННЯ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО ЗМІСТУ НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

В інформаційному суспільстві навчання і виховання в даному освітньому середовищі має бути природною, логічно виправданою підсистемою компетентісно орієнтованих педагогічних систем, націлених на комплексний розвиток різних видів мислення, комунікативних здібностей та вмінь, здатності до прийняття оперативних рішень, виховання загальної інформаційної культури студентів як чинників і засобів формування їхніх професійних компетентностей. З урахуванням цього, при проектуванні методичних систем навчання фундаментальних і професійно-орієнтованих (зокрема – інформатичних) у сучасних ВНЗ є важливим визначення цілей і напрямків навчання і виховання студентів в умовах інформаційного освітнього середовища (ІОС). Науковцями був наведений перелік цілей, напрямків навчання та виховання: розвиток уявлень про інформаційну картину світу, закономірності інформаційних процесів у системах різної природи; розвиток здібностей до швидкої адаптації в інформаційному середовищі діяльності, що змінюється; формування уявлень про роль і місце інформаційно-комунікаційних технологій, інформаційний зміст трудових процесів у постіндустріальному суспільстві і майбутній професійній діяльності; вироблення стабільних навичок одержання й обробки інформації, орієнтованої на задоволення індивідуальних особистісних запитів та вимог майбутньої професії; пропедевтика подальшої інформаційної підготовки протягом усього життя, формування стійких переконань щодо необхідності постійного підвищення рівня власної інформаційної культури [3, 4].

Головним напрямком проектування компетентісно орієнтованого змісту навчання інформатичних дисциплін майбутніх фахівців та інформаційної діяльності є забезпечення спрямованості на формування в них науково-технічної, інформаційно-управлінської, інформаційно-комунікаційно-технологічної компетентностей, при цьому ключову роль мають відігравати компетентісні задачі з інформатики, які Н. В. Морзе пропонує «розглядати як комплексні задачі прикладного характеру, для яких обов'язковим є застосування сучасних ІКТ як засобу розв'язування, надання різнорівневої допомоги і критеріїв оцінювання як кінцевого результату, так і способів його отримання» [2]. Саме до таких задач можна віднести багато професійно орієнтованих вправ для студентів розглядуваного напрямку підготовки, оскільки: завдання мають яскраво виражений міждисциплінарний, прикладний, проблемно-пошуковий характер; для їх розв'язування необхідно застосувати ІКТ; з аналогами кінцевого результату студенти незнайомі, їм належить створити власний продукт діяльності; завдання професійно-орієнтовані, їх зміст відповідає певним посадовим